

Samtlige grunneiere med hus og/ eller naust ved Åbakkevika
[Felles Klage på Vedtak]
Kvingo
5981 MASFJORDNES

05.10.2021

Masfjorden kommune
Austfjordvegen 2724
5981 MASFJORDNES

Deres ref. 21/7407 - Klage på vedtak - melding om delegert vedtak - søknad om dispensasjon for utviding av eksisterende flytebrygge gbnr 38/2

Det vises til vedtak datert 17.09.2021.

Vedtaket vil med dette påklages og det anføres mangelfull saksbehandling og feil rettsanvendelse.

Vi mener dessuten at dispensasjon er gitt på feilaktig grunnlag; basert på uriktige og villedende opplysninger fra tiltakshaver sin side. I tillegg mener vi at det ikke er korrekt å betegne tiltaket som en 'utvidelse' av eksisterende brygge, og at søknaden derfor skulle vært vurdert som et nytt og selvstendig tiltak. Disse forholdene er nærmere omtalt og dokumentert i Felles Nabomerknad 12.06.2021, bl.a i kap.2, og det blir vist til det som der er sagt.

Vi vil påpeke følgende:

Oppføring av nye brygger, utvidelse av eksisterende brygger og utlegging av utriggere vil være tiltak som vil være i strid med byggeforbudet etter plan- og bygningsloven § 1-8. Det konstateres at det ikke er blitt søkt om dispensasjon fra byggeforbudet, med den konsekvens at kommunen heller ikke har gitt dispensasjon fra byggeforbudet. Tiltakshaver har av den grunn ingen gyldig godkjenning for omsøkt tiltak. Dette representerer en saksbehandlingsfeil som medfører at vedtaket er ugyldig.

Det er videre gitt ufullstendige opplysninger om tiltaket fra ansvarlig søker sin side. Dette er forhold som vi har tatt opp tidligere, både i e-post direkte til kommunen og til Marina Solutions 23.04.2021 (se vedlagt), før nytt og rettet nabovarsel/ søknad ble sendt ut, og i den felles nabomerknaden vår av 12.06.2021 (bl.a. i kap.2a), uten at vår forespørsel om mer informasjon har blitt tatt til følge.

Tiltakets formål er transport av levende fisk fra landbasert smoltanlegg og ut til omsøkt flytebrygge/ brønnbåt, 27 meter ut i viken fra land og deretter i 50 meters kai-lengde. Tiltaket vil derfor også, i tillegg til selve bryggeanlegget, innbefatte en rekke nye industri-installasjoner som maskiner/ pumper, transportrør for fisk, rekkverk til gangbro/ brygge og andre sikkerhetstiltak, forankringer for rør og gangbro i betong m.v, men disse installasjonene er hverken opplyst om, inntegnet eller søkt tillatelse til i dispensasjonssøknaden for flytebryggen. – Omfanget av ufullstendige og tilbakeholdte opplysninger om tiltaket er omfattende og gjør at dokumentasjonskravet i Plan- og Bygningsloven ikke er oppfylt, noe som også betyr at dispensasjonsvedtaket har blitt fattet på sviktende grunnlag.

I 'Kommuneplanen sin arealdel 2018-2030' for Masfjorden kommune, har Kommunestyret gitt Åbakkevika arealformålet «Flerbruksområde for (natur- og friluftsliv, ferdsel, farleier og fiske) bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner» i hht Pbl §11-7 nr.6. Kommunestyret har vedtatt at det ikke er tillatt å oppføre flytebrygger og kaianlegg på dette området.

I følge Plan- og Bygningslovens § 11-6 har Kommuneplanens arealdel følgende rettsvirkninger: «Kommuneplanens arealdel fastsetter framtidig arealbruk for området og er ved kommunestyrets vedtak bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak som nevnt i § 1-6.»

Forvaltningsorganet plikter å etterfølge Kommunestyrets bestemmelser og Kommuneplanens føringer for arealbruk når de fatter delegerte vedtak, og det å forbigå lokaldemokratiets vedtak vil være et brudd på det mandat som er gitt.

Normalt sett ville det derfor vært umulig å få dispensasjon endatil til veldig små tiltak, som f.eks en 3-4 m² stor privat flytebrygge helt innved land i strandsoner/ sjø med dette arealformålet.

Når en tar i betraktning hvilket omfang den omsøkte vinkelbryggen til Mowi har, er det derfor uforståelig at saksbehandler kan gi dispensasjon fra kommuneplanen og kommunestyrets byggeforbud, med begrunnelse i at «strandsona vil etter administrasjonen si vurdering bli svært lite endra».

Minner om følgende fakta: Selve flytebryggen (av betong) er hele (50m x 6m) 300 m² i seg selv, og skal plasseres langt ut i den lille viken; 27 meter i fra land. Hvis bryggen legges 13 meter [12,97m i hht situasjonsplan D1] lenger ut enn den eksisterende bryggen, og i tillegg er 5 meter lenger, betyr dette at tiltaket vil ta opp 720 m² mer av den vernede sjø- og strandsonen, hvilket er *betydelig*. Siden dette er en vinkelbrygge, med en gangbro (kai) i betong ut fra land, vil kaianlegget totalt ta opp et areal på hele (50m x 27m) 1350 m², som da i juridisk forstand vil bli omgjort fra kommunestyrets vedtatte arealformål til å bli et privateid sjø-/ strandområde.

I tillegg vil tiltakets forankringer (med opp til 96 meters lengder) gå på kryss og tvers i hele viken, og disse vil (sammen med vinkelbryggen) legge beslag på ca. 7 500 m² av den vesle Åbakkevika. [Se kart i saksvedlegg C6, samt Felles Merknad 12.06.2021, kap.2a.] – Arealet på en profesjonell fotballbane er til sammenlikning 6 400 m².

I vedtaksbrevet står det at: «Det er søkt dispensasjon for å utvide flytekai som i arealdelen til kommuneplanen ligg innanfor område for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsoner. I desse områda er det ikkje tillete å føre opp flytebrygger og kaianlegg. Dette er likevel ikkje til hinder for naudsynt fortøyning av anlegg for akvakultur eller utlegging av sjøleidningar for vatn, avlaup, varmpumper, straum- og telenett, jf pbl § 11-11 nr 3.» - Ettersom det her ikke er tale om 'nødvendig fortøyning' av et eksisterende anlegg, og en brygge dessuten ikke kan betegnes som et akvakulturanlegg (dvs sjøbasert fiskeanlegg), kommer ikke det omsøkte tiltaket inn under unntaksregelen. Forbudet mot bygging av flytebrygger og kaianlegg er dermed den bestemmelse som omsøkt tiltak kommer inn under.

Kommuneplanen for Masfjorden kommune ble vedtatt så sent som 09.05.2019. All den tid kommunestyret gjennom behandlingen av kommuneplanen ikke har valgt å åpne opp for tiltak eller utvidelse som her er omsøkt, så bør det heller ikke gis dispensasjon fra forbudet. Kommuneplanen vil av den grunn bli uthullet som styringsverktøy for fremtiden.

Kommunedirektøren kan heller ikke gi tillatelse til slik dispensasjon som her er gitt. Dispensasjoner fra byggeforbudet i sjø anses for å være et vedtak av «prinsipiell betydning», der kommunedirektøren ikke har noen myndighet til å treffe en slik avgjørelse jf. kommuneloven § 13-1, sjettede ledd.

Vi ser for øvrig at kommunens saksbehandler har godtatt og brukt tiltakshavers argumenter uten motforestillinger i sin begrunnelse til vedtak om dispensasjon. Dette på tross av at naboene, som før nevnt, har dokumentert at mange av søkers opplysninger i dispensasjonssøknaden var uriktige eller villedende. (Se bl.a Felles Merknad 12.06.2021, kap.2. – I kommunens saksdokumenter er denne merknaden oppført som saksvedlegg C5.)

Vil i den forbindelse nevne at vi kontaktet Brønnbåteiernes Forening, som er en sammenslutning av redere som eier brønnbåter, for å ettersjekke Mowi sine påstander (i søknad/ nabovarsel og i kommentarer i saksvedlegg C8) om at brønnbåtene 'har blitt større', at «flere av båtene [på markedet]..er eid av våre konkurrenter og vil derfor aldri bli leid ut til Mowi» og at «de brønnbåtene Mowi har tilgang til ..krever større brygge og større dybde», hvilket er påstander som jo impliserer at virksomheten avhenger av en ny brygge for videre drift.

Brønnbåteiernes Forening bekreftet (i telefonsamtaler 23.07.2021 og 26.07.2021) at disse opplysningene fra Mowi er uriktige. I følge dem er de fleste brønnbåtene eid av brønnbåtselskaper (rederier), og leies ut på et fritt leiemarked. - Flertallet av brønnbåter eies med andre ord ikke av konkurrerende fiskeoppdrettselskaper, slik som Mowi gir inntrykk av. Videre opplyste Brønnbåteiernes Forening at flertallet av brønnbåtene på markedet har en lastekapasitet mellom 2500 kubikk og 3500 kubikk, da det er dette som er mest brukt av oppdrettsnæringen. - Det er dermed ikke riktig at båtene har blitt større, slik Mowi hevder!

Gjennomsnittsstørrelsen på brønnbåtene ligger iflg. BF på 3000 kubikk. Dette gjelder også for et flertall av de topp moderne brønnbåtene som nå er under bygging. - De fleste båter av denne størrelsen har en dybde (såkalt 'dybde i riss') som kan benyttes ved Mowi Kvingo sin eksisterende kai uten fare for å ta nedi bunnen. [Se også vedlegg C7]

Brønnbåter på rundt 3000 kubikk er da også den båtstørrelse som har blitt benyttet ved smoltanleggets eksisterende brygge, både tidligere og i dag. Mowi skrev i brev til Masfjorden kommune 23.04.2021 at: «Større båtar enn dette er det ikkje formålsteneleg å nytte til transport av smolt [ved Mowi Kvingo]».

Vil også bemerke at brønnbåter er enormt dyre å produsere; opptil 300 millioner kroner for en båt. Det sier seg selv at rederiene ikke vil risikere kostbare skader på båter som de leier ut, og derfor ikke vil tillate at de brukes ved brygger med for liten dybde. - Siden Mowi er i full drift med sin eksisterende brygge, er det åpenbart at de brønnbåtene som de leier kan brukes ved denne bryggen – uten å ta nedi bunnen.

Vil ellers påpeke at det det finnes ulike utforminger på brønnbåter, med mer og mindre dyp kjøll, og at det er Mowi sitt ansvar å leie inn båter som passer til havneforholdene ved deres smoltanlegg. Hvis dette etterfølges, vil også sikkerheten til både mannskap og båter ivaretas. - Ettersom det, ifølge Brønnbåteiernes Forening, fins mange brønnbåter på leiemarkedet som skulle passe til den eksisterende bryggen og dens dybdeforhold, skulle dette være helt uproblematisk å gjøre.

Minner om at anlegget er i full drift med eksisterende brygge, og at det er 5-6 år siden produksjonsøkningen som nevnes i dispensasjonssøknaden fant sted. - Det skulle derfor ikke være noe grunnlag for å dispensere fra Kommuneplanen og Kommunestyrets forbud mot å oppføre flytebrygger og kaianlegg i Åbakkevika.

I sitt vedtaksbrev skriver kommunen at "*Behov for næringsutvikling og arbeidsplassar skal også tilleggst vekt jf statleg planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen.*"

Det er imidlertid ingen fakta som underbygger at et nytt, gigantisk bryggeanlegg lenger ut i viken vil ha noen betydning for disse forholdene. Både antall arbeidsplasser og produksjonsnivå vil være det samme, og ivaretas i like stor grad, med dagens bryggeløsning. Et nytt kaianlegg vil ikke generere en eneste ny arbeidsplass. [Se mer om dette i Felles Merknad, kap.2.] – Tiltaket gir dermed ingen ekstra 'samfunnsnytte' i forhold til det som en videre bruk av den eksisterende bryggen vil gi.

Dyrevelferden er regulert av egne forskrifter, og alle brønnbåter må spesielt godkjennes av Mattilsynet slik at dyrevelferden ivaretas. Størrelsen på båtene - eller bryggene - har ingen betydning for dyrevelferden. Når det gjelder rømningsfare for fisk, så handler dette primært om å utarbeide gode systemer og HMS-rutiner for hele transportveien fra anlegg og ut til brønnbåtene. Dette har vært ivaretatt med eksisterende brygge i 30 år.

Kommunens begrunnelse for å gi dispensasjon er svært begrenset og mangelfull. Kommunens vurdering oppfyller ikke kravene slik disse framkommer av plan- og bygningsloven § 19-2.

For det første så har kommunen ikke gitt noen konkret redegjørelse for hvilke bestemmelser eller arealformål det dispenseres fra under pkt. 4 «vurdering». Kommunen har verken i sitt vedtak eller vurdering gitt noen nærmere begrunnelse for hva som er bakgrunnen for arealformålet. Formålet med vern av sjø og vassdrag tilsier at slike områder skal holdes fri for bebyggelse og tiltak. Å tillate større og mer omfattende flytebrygger/ konstruksjoner som øker belastningen på natur og naboer vil som en klar hovedregel komme i vesentlig strid med arealformålet.

For det andre legger kommunen i sin vurdering vekt på individuelle forhold, at anlegget har fått økt sin produksjon og at brønnbåter er blitt større, som igjen begrunner behovet for ny og større flytebrygge. Dette er helt klart individuelle forhold som det naturligvis ikke kan legges vekt på i en dispensasjonsvurdering. Det vises her til juridisk litteratur Plan- og bygningsloven med kommentarer av Frode Innjord side 521 at:

«Både lovens generelle formålsbestemmelse og de formål som den enkelte lovbestemmelse eller planbestemmelser er bærer av, vil være sentrale for vurderingen av dispensasjonssøknader. Individuelle forhold knyttet til søkers person vil derimot normalt ikke være tungtveiende i dispensasjonssøknader. Departementet forutsatte allerede i forarbeidene til 1985-loven at individuelle forhold knyttet til søkers person kun skulle trekkes inn i vurderingen i helt spesielle tilfeller, jf. Ot. prp. nr. 56 (1984-85) s. 101. Bakgrunnen for dette er at bygningsmyndighetens oppgave er å styre arealbruken og forvalte et regelverk for bygninger og konstruksjoner som oppføres i et livslangt perspektiv, mens eierforhold på stedet ofte vil være skiftende.»

Økt produksjon på anlegget vil medføre økt belastning for naboer, og ikke motsatt slik kommunen hevder i sin vurdering. Større brønnbåter som skal legge til kai 13 meter lenger ute i Åbakkevika vil ikke representere en fordel verken for naboer eller miljøet. Spesielt belastende vil det bli for eierne av Gnr/Bnr 38/35 som får båtene like utenfor stuevinduet og soverommet, jfr. bilde i Felles Merknad (kap.4, s.17) som viser dagens situasjon.

Det er heller ikke mottatt dokumentasjon på at dette vil medføre mindre støy eller færre anløp enn tidligere slik kommunen legger til grunn i sin dispensasjonsvurdering. Dette er i beste fall antagelser fra kommunen sin side, og dette er heller ikke forhold som kommunen har eller vil ha kontroll på. Disse forholdene kan ikke begrunne at dispensasjon bør kunne gis.

Ettersom det er et stort utvalg med nye og 'miljøvennlige' brønnbåter som kan benyttes ved eksisterende brygge, fins det heller ikke noe miljøargument for å bygge en ny flytebrygge. - Dersom målet hadde vært å redusere forurensning fra brønnbåtene som ligger til kai (både i form av utslipp og støy), ville bruk av landstrøm være den naturlige løsningen; ikke større båter. Per i dag står båtene med motoren på under hele oppholdet.

Videre er å bemerke at forurensende utslipp fra smoltanlegget i nærmere 30 år har gått direkte ut i sjøen. Dette har skapt store ødeleggelser i økosystemene i sjø og fjøre i Åbakkevika og innvirket negativt på naturmangfoldet. Kjøttet på krabbene er svart, sjøvegetasjonen er 'slimete' og blåskjellene er helt borte. [Se Felles Merknad, kap.6.] I følge Havforskningsinstituttet kan sedimentering av organisk materiale fra oppdrettsanlegg påvirke og endre både artsmangfoldet og biomassen på bløt- og hardbunn, og langvarige utslipp vil gi langtidspåvirkninger av bunnlevende organismer. I tillegg inneholder utslipp ulike miljøgifter, som hoper seg opp i næringskjedene.

I følge Havforskningsinstituttet forutsetter en regenerering av økosystemene en god utskiftning av vannmassene for å forhindre ytterligere sedimentering og for å gi god nok oksygentilgang nede ved bunnen. Tilhelingen kan ta mange år, selv med optimale forhold og et fullstendig opphør av utslippene. (Mowi forurenses dessverre fortsatt.) - Kraftige fortøyningskjettinger (i opptil 96 meters lengder, og med flere tonns dempelodd langs kjettingene) på kryss og tvers i hele viken, sammen med flere tonns ankere nede på sjøbunnen, kan være til hinder for vikens naturlige utskiftning av vannmasser og skape mer sedimentering. Dette spesielt fordi konsekvensutredninger (som ble gjort for noen år tilbake) har vist at strømforholdene i den delvis 'innestengte' viken ikke er gode. - En tilheling av vikens økosystem og artsmangfold er av særlig betydning, fordi Åbakkevika også er et viktig beiteområde for fisk fra et nærliggende vernet gyteområde. Negative endringer i vikens økosystem og livsformer, vil derfor også innvirke negativt på fiskebestanden i gyteområdet. [Se kart i Felles Merknad 12.06.2021, kap.6, s.24. Gyteområdet er også nedfelt i Kommuneplanen sin arealdel.]

Til tross for at naboene spesielt ba om dette, har det *ikke* blitt konsekvensutredet hvorvidt bryggetiltakets omfattende fortøyningsløsninger (innbefattet de som søker har unnlatt å inntegne) vil gi økt sedimentering, forverre forholdene for bunnlevende organismer og være til hinder for en regenerering av økosystemene som er skadet som følge av Mowi sine utslipp. Her bør 'føre-var-prinsippet' i Naturmangfoldloven (§9) derfor benyttes.

Det burde i høringsrunden naturligvis vært innhentet vurdering fra en fagperson eller instans med miljøkompetanse om tiltakets mulige virkninger på naturmangfoldet. Dette har *ikke* blitt gjort, og det foreligger således ingen utredning om naturkonsekvenser av det omsøkte tiltaket. - De påstander som kommunen framfører om at *«tiltaket vil medføre minimal, om nokon, risiko for skade på naturmangfoldet»* er derfor kun basert på 'synsing' og antakelser, uten støtte i fakta eller noen form for faglig vurdering.

Vi vil ellers peke på at i kommunens begrunnelser for vedtaket, er ikke naboenes innsigelser i Felles Nabomerknad 12.06.2021 medtatt eller vurdert. Uttalelsene fra søkers side er derimot omfattende referert. Dette bærer preg av en spesiell måte å saksbehandle på som forhåpentligvis er høyst uvanlig.

Registrerer også at de mange ulempene som tiltaket vil påføre naboene - omtalt i Felles Nabomerknad kap.3, 4 og 5 – ikke er medtatt i kommunen sin vurdering i vedtaksbrevet av 17.09.2021. Tiltaket er heller ikke vurdert opp mot lovverk som omfatter naboretter og strandretter. Alt dette strider mot kravet om en balansert saksfremstilling. Minner også om at smoltanlegget ble etablert i et eksisterende boligområde, og at dette stiller ekstra store krav til hensynstaken til naboenes interesser og bomiljø fra virksomhetens side – og også i en saksvurdering.

Det er ellers uavklart om allerede eksisterende flytebrygge tilknyttet anlegget er godkjent etter plan- og bygningsloven med den lengde og plassering som den har i dag. Dersom den eksisterende flytebryggen ikke tidligere er blitt godkjent, kan eksisterende flytebrygge heller ikke kunne begrunne at strandsonen i liten grad blir endret. Størrelse og lengde av omsøkt flytebrygge vil klart medføre at strandsonen blir endret med omsøkt tiltak.

Avslutningsvis må det igjen fremheves at det er forunderlig at kommunen har tillatt at en så stor virksomhet i første omgang har kunnet etablere seg på området uten at det formelt er blitt regulert til dette formålet gjennom en reguleringsplan.

At virksomheten gang på gang øker sin produksjon, som igjen medfører økt belastning for miljø og naboer – og at utvidelsene skal skje gjennom gitte dispensasjoner – svekker forutberegneligheten og ivaretagelsen av rettssikkerheten for berørte og tilgrensende grunneiere. Dette gjelder bl.a. til størrelse på anlegg, økt forurensning, estetiske ulemper, lys, støy, lukt, forringet bomiljø, innvirkning på bruk av viken, strandretter og tilflotsrett mv. I tillegg kommer naturinngrep og andre miljøkonsekvenser. Vi viser her til det som er dokumentert i vår Felles Merknad av 12.06.2021.

Ut fra det som er sagt ovenfor, finner vi det naturlig at kommunen revurderer sitt administrative vedtak i sak 106/2021.

Med vennlig hilsen

Samtlige grunneierne med hus og/ eller naust ved Åbakkevika

Grunneiere:

- Jarle og Magnhild Rønhovd (gbnr 38/30)
- Berit og Kjell Østbø (Gbnr 38/35)
- Ann Mari Ramsøy (Gbnr 38/16)
- Arne Heggertveit (Gbnr 38/103)
- Torunn Judith Kvinge, Gunveig Kvinge og Lillian Kvinge (Gbnr 38/101)
- Eva Marie Torgilstveit (Gbnr 38/34, 38/84 og 38/33)
- Reidunn Rønhovde (Gbnr 38/32 og 38/98)
- Geir og Anne Kvinge Tvedt (Gbnr 38/103)
- Helga Hodne og Kåre Mjanger (Gbnr 38/6)
- Elise Sunnevåg (Gbnr 38/31)

VEDLEGG: Vi ber om at vedleggene følger klagen.

- 1) **12.06.2021, Felles Merknad** (m/ vedlegg) fra Grunneierne i Åbakkevika [**Saksvedlegg C5, C6 og C7**]
- 2) **23.04.2021, E-mail til tiltakshaver Marina Solutions**
- 3) **23.04.2021, E-mail til Masfjorden kommune**